

Het college van burgmeester en wethouders
van de gemeente Leusden
Postbus 150
3830 AD LEUSDEN

ONDERWERP	Beoordeling IBT Omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	06-39632192
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	jeroen.van.dam @provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-12941	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Jeroen van Dam	TEAM	BEI
BIJLAGE	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitoefening luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet.

U heeft de afgelopen twee jaren een verbeterslag gemaakt. Daarom luidt ons oordeel over uw taakuitvoering in 2022-2023 'voldoet'. Hoewel u nog niet alle verbeterpunten heeft uitgevoerd, hebben wij er vertrouwen in dat u deze stijgende lijn doorzet. Wij gaan ervan uit dat u de verbeterpunten, die u aantreft in de bijlage, ter harte neemt bij de verdere verbetering van uw VTH-beleidscyclus. Als wij bij de volgende beoordeling constateren dat u geen of onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan de verbeterpunten, kan dat gevolgen hebben voor de beoordeling 2023-2024.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

In de vorige beoordelingsperiode is de taakuitvoering van uw gemeente als 'voldoet deels' beoordeeld. Dit betekent dat u de vorige beoordelingsronde deels voldeed aan de wettelijke eisen. Wij hebben daarom de ontvangen toezichtinformatie inhoudelijk getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast hebben onze toezichthouders op 21 november 2023 een gesprek gevoerd met een jurist handhaving, beleidsadviseur milieu / regievoerder RUD van de gemeente en een extern adviseur werkzaam bij Senze. De informatie uit dit gesprek is in deze beoordeling meegenomen.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

Positief is dat u op basis van geactualiseerd beleid voor de thuishaken een jaarverslag over 2022 en een uitvoeringsprogramma voor 2023 heeft vastgesteld. Ook positief is dat u heeft geëvalueerd in hoeverre de door de gemeente in 2022 uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de uitvoeringsdoelstellingen en dat u deze uitvoeringsdoelstellingen waar nodig heeft aangescherpt naar aanleiding van deze evaluatie. Verder is positief dat u een duidelijke koppeling legt tussen het jaarverslag en uitvoeringsprogramma en de bovenliggende U&H-strategie. Dit is bijvoorbeeld terug te zien op de activiteitenkaarten, waarbij u bij het programmeren van activiteiten rekening houdt met de prioriteitstelling en uitvoeringsdoelstellingen.

Omdat wij deze beoordelingsronde en de vorige beoordelingsronde een verbeterlag hebben gezien, luidt ons oordeel over uw taakuitvoering over 2022-2023 daarom 'voldoet'.

Zoals aangegeven zijn er nog verbeterpunten die uit de vorige beoordelingsbrieven niet of onvoldoende zijn opgepakt, zoals de tijdige vaststelling van het jaarverslag en uitvoeringsprogramma. Deze zijn pas op 20 juni 2023 vastgesteld. Hierdoor is bijsturing binnen de operationele cyclus (voorbereiden, uitvoeren, monitoren) van de BIG-8 cyclus niet goed mogelijk. Door het uitvoeringsprogramma te laat vast te stellen is niet mogelijk om in de begroting de personele en financiële middelen te vragen die nodig zijn om de in het uitvoeringsprogramma geprogrammeerde activiteiten uit te voeren om de doelen te bereiken. In plaats daarvan prioriteert u extra om het werk met de beschikbare capaciteit uit te kunnen voeren. Het is daarom raadzaam om de BIG-8-cyclus aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.

Verder kunt u in de activiteitenkaarten (nog) concreter aangeven welke capaciteit u toekent aan de verschillende onderkende activiteiten. Zo geeft u in activiteitenkaart 1. *Vergunningverlening: behandelen (omgevings)-vergunningen & meldingen* onder andere als activiteiten aan het behandelen van aanvragen vergunningen en het behandelen en beantwoorden van informatieverzoeken. De doelstellingen ten aanzien van vergunningverlening hebben alle uitsluitend betrekking op de behandeling van aanvragen en daarom zou het, vanuit beleidsmatig oogpunt, logisch zijn om specifiek voor die doelstellingen activiteiten te programmeren en daaraan capaciteit toe te kennen die voldoende is om de activiteiten uit te voeren. In plaats hiervan noemt u enkel een percentage van de beschikbare capaciteit die u inzet voor alle activiteiten die onder activiteitenkaart 1 vallen. Dit verbeterpunt hangt deels samen met het hiervoor genoemde verbeterpunt om inzichtelijk te maken wat de benodigde capaciteit is voor het uitvoeren van de activiteiten in het uitvoeringsprogramma.

Een ander verbeterpunt dat niet is uitgevoerd, is de periodieke evaluatie van de beleidsdoelen in de uitvoering- en handhavingstrategie. U heeft wel geëvalueerd in hoeverre de uitvoeringsdoelstellingen zijn bereikt, maar niet in hoeverre hierdoor de bovenliggende beleidsdoelen zijn bereikt. Het is hierdoor lastig om in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's bij te sturen om aan het einde van de beleidsperiode de beleidsdoelen te bereiken.

Een overzicht van alle verbeterpunten vindt u in de bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat uw college op 15 februari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of uw college jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. Deze criteria zijn in uw gemeente van toepassing op de basis- en plustaken die de RUD uitvoert en de VTH-taken die uw eigen organisatie uitvoert.

In het uitvoeringsprogramma voor 2023 staat dat u in 2022 geen evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria door de gemeentelijke organisatie heeft uitgevoerd. U geeft wel aan dat u beschikt over een inventarisatietool waarmee u het vervolgtraject kunt bepalen. Tijdens het verificatiegesprek heeft u aangegeven dat u in 2024 een evaluatie gaat uitvoeren.

Bij het jaarverslag van de RUD is een evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria door de RUD gevoegd (bijlage 3). Het is echter niet duidelijk wanneer deze evaluatie is uitgevoerd. Wij wijzen u erop dat de RUD sinds 2019 aangeeft voor de specialistische deskundigheidsgebieden deels niet meer aan de kwaliteitscriteria te voldoen als gevolg van vertrekkende medewerkers. De RUD geeft aan dat dit de komende jaren des te meer een aandachtspunt wordt nu een aantal medewerkers hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden. De evaluatie is weliswaar als onderdeel van het jaarverslag van de RUD aan de gemeenteraad toegezonden, maar in de raadsbrief is daar niet in het bijzonder aandacht aan besteed. Tijdens het verificatiegesprek heeft u aangegeven dat de RUD in september 2023 in het kader van het Interbestuurlijk Programma VTH een evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria heeft uitgevoerd en dat naar aanleiding daarvan een plan van aanpak door de RUD wordt opgesteld.

In de beoordelingsbrief over 2021-2022 hebben wij ook geconstateerd dat u deels heeft gerapporteerd over de naleving van kwaliteitscriteria. Het is van belang om ervoor te zorgen dat er jaarlijks evaluaties plaatsvinden, zowel met betrekking tot de gemeentelijke organisatie als de RUD, en hierover met een heldere onderbouwing te rapporteren aan de gemeenteraad, zodat duidelijk wordt in hoeverre uw gemeente en de RUD voldoen aan de kwaliteitscriteria en waar de knelpunten liggen.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

Het oordeel over uw taakuitvoering op het gebied van Monumenten en Archeologie luidt 'voldoet'. Uit de door u ingediende toezichtinformatie blijkt dat bij de behandeling van aanvragen om omgevingsvergunningen rekening is gehouden met archeologische waarden. Archeologie maakt structureel deel uit van de vergunningsprocedure. Bij aanvragen om omgevingsvergunningen met betrekking tot rijksmonumenten is advies gevraagd aan de Monumentencommissie.

Toezihtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Ook kijken wij ook of u de verbeterpunten heeft

uitgevoerd. Nu de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1 januari 2024 in werking treden, valt in 2024 elke gemeente onder het reguliere toezichtregime. Dat betekent dat de toezichtinformatie inhoudelijk wordt beoordeeld.

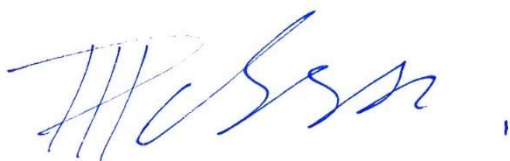
Tot slot

Hiermee is deze toetsingsronde afgerond. We verzoeken u de hiervoor genoemde verbeterpunten op te pakken en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H.P. van Essen', followed by a small comma.

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: Overzicht verbeterpunten

Rapportage en Evaluatie

1. Stel het jaarverslag voortaan eerder vast, zodat bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe jaar rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel. Wij geven u in overweging mee om de BIG-8-cyclus in de toekomst aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.
2. Vermeld in het jaarverslag in hoeverre de beleidsdoelen zijn behaald met betrekking tot de thuishaken.
Toelichting: wij zien hier wel een duidelijke verbetering ten opzichte van vorig jaar. U geeft aan de hand van monitoringsindicatoren namelijk aan in hoeverre uitvoeringsdoelstellingen zijn gehaald en herformuleert de uitvoeringsdoelstellingen indien dat nodig is voor de meetbaarheid.. U heeft echter niet bezien wat dat betekent voor de beleidsdoelen. Het is dus niet duidelijk in hoeverre vorig jaar de beleidsdoelen zijn bereikt en daardoor weet u niet of u moet bijsturen.
3. Vermeld in het jaarverslag welke activiteiten zijn uitgevoerd ten aanzien van de brandveiligheid van gebouwen waarin zich personen bevinden die minder zelfredzaam zijn, zoals zorginstellingen.
4. Stel een periodieke beleidsevaluatie op waarin wordt ingegaan op de realisatie van de gestelde doelen en de verhouding tussen de voorgenomen activiteiten uit het uitvoeringsprogramma en de gestelde prioriteiten.
Toelichting: het geactualiseerde beleid bevat geen evaluatie van het voorgaande beleid. Ook sinds de vaststelling van het beleid is geen periodieke beleidsevaluatie uitgevoerd. Ga in de beleidsevaluatie in ieder geval in op het bereiken van de gestelde doelen, de uitvoering van de voorgenomen activiteiten in verhouding tot de gestelde prioriteiten en de uitvoering van de afspraken met andere bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.

Programma en Organisatie

5. Stem het uitvoeringsprogramma af met andere betrokkenen bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving.
6. Maak de personele en financiële middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten inzichtelijk en waarborg deze in de begroting.
Toelichting: u heeft de benodigde capaciteit wel berekend, maar deze echter niet gerealiseerd en gewaarborgd in de begroting. In plaats daarvan gaat u uit van de beschikbare personele capaciteit en prioriteert u in de uitvoering om activiteiten uit te kunnen voeren. In het uitvoeringsprogramma mist een toelichting waarom er geen extra financiële middelen zijn vrijgemaakt of kunnen worden vrijgemaakt om de benodigde personele capaciteit te realiseren.
7. Maak inzichtelijk welke capaciteit u toekent aan de verschillende onderkende activiteiten in de activiteitenkaarten.
Toelichting: in de activiteitenkaarten in het uitvoeringsprogramma volstaat u wat betreft de programmering van activiteiten met het noemen van een percentage van de beschikbare capaciteit die u inzet voor alle activiteiten die onder de betreffende activiteitenkaart vallen.

Operationeel Beleid

8. Vul de naleefstrategieën aan op de volgende punten
  - a. hoogte van dwangsommen per soort overtreding en begunstigingstermijnen (onderdeel van de sanctiestrategie). Dit betreft zowel RO, als Bouw als Milieu.
Toelichting: u heeft op p. 20 van het uitvoeringsprogramma 2023 vermeld dat de hoogte van dwangsommen wordt bepaald op basis van de soort overtreding, gerelateerd aan de bijkomende financiële aspecten van de specifieke informatie. Op grond van artikel 7.2, lid 7 onder d, van het Besluit omgevingsrecht moet in het beleid in de sanctiestrategie inzichtelijk worden gemaakt welke sancties alsmede de termijnen die bij het geven en uitvoeren daarvan worden gehanteerd. U kunt bijvoorbeeld richtlijnen voor het bepalen van de hoogte van dwangsommen en de lengte van begunstigingstermijnen in het beleid opnemen.
  - b. De manier waarop de bevindingen worden gerapporteerd door de toezichthouder en welk vervolg hieraan wordt gegeven (toezicht/rapportage); dit geldt voor RO, Bouw en Milieu.
Toelichting: in het beleid moet de strategische lijn inzichtelijk worden gemaakt.

Voorbereiding, uitvoering en monitoring

9. Stel het uitvoeringsprogramma voortaan tijdig vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma. Van belang is dat bij het schrijven van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
10. Zorg dat de resultaten en voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen worden gemonitord voor RO, Bouw en Milieu. *Toelichting: u heeft de activiteiten in 2022 over het algemeen goed gemonitord. Waar het gaat om het monitoren van het bereiken van de beleidsdoelen, is verbetering nodig.*
11. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.
12. Evalueer jaarlijks in hoeverre uw gemeentelijke organisatie én de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria (hoeveelheid fte's, opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie) en rapporteer hierover aan de gemeenteraad.